

Упутство за ауторе

ACTA SCIENTIFICA BALCANICA је научни часопис Природно-математичког факултета Универзитета у Бањој Луци. Часопис објављује радове из области **природних наука**:

- *биолошке науке,*
- *наука о Земљи и повезане науке о животној средини,*
- *хемијске науке,*
- *физичке науке,*
- *остале природне науке,*
- *математика и*
- *рачунарске и информационе науке.*

Часопис прихвата само оне радове који претходно нису објављивани у другим изворима (осим сажетака у зборницима радова са научних скупова), а класификују се на слиједећи начин:

- Оригинални научни рад
- Претходно/кратко саопштење
- Прегледни рад
- Научна критика
- Информативни прилог (уводник, коментар и сл.)
- Приказ књиге, инструмента, рачунарског програма, случаја, научног догађаја и сл.

Слање радова

Радови, са свим сликама и табелама, шаљу се електронским путем на е-маил адресу asb@pmf.unibl.org. Прихватљив је *.doc* или *.docx* (*Microsoft Word document*) формат докумената. Радови се шаљу на енглеском и српском или само на енглеском језику. Радови на српском језику могу бити писани ћириличним или латиничним писмом. Ако је рад написан само на енглеском језику, пожељно је да сажетак буде написан и на српском језику употребом ћириличног или латиничног писма.

Ауторство

Часопис не захтијева од свих аутора рада да потпишу писмо о подношењу рада, већ се подразумејева да се самим подношењем рада сви аутори слажу са свим садржајима, као и са редослиједом аутора. Кореспондентни аутор (подносилац) одговоран је за комуникацију са уредништвом часописа, као и са свим коауторима, прије и након објављивања рада.

Припрема рукописа

Радови се пишу у *Microsoft Word* програму поштујући сљедеће параметре: проред 1,5, поравнање текста обострано, маргине 2,5 cm, формат А4, величина слова 12 pt (осим наслова рада и назива поглавља када је величина слова 14 pt), тип слова Times New Roman. Оригинални научни радови не би требали имати више од 16 страница текста (ту се не убрајају странице с табелама и сликама). Све странице требају бити нумерисане узастопним редослиједом, почевши од насловне странице. Почетак сваког новог параграфа мора бити јасно означен увлачењем. Потребно је оставити размак од једног реда између сусједних поглавља, те између наслова сваког поглавља и припадајућег текста.

Насловна страница

Насловна страница треба да садржи наслов рада, имена, презимена и називе институција свих аутора са адресама, сажетак и кључне ријечи. Наслов мора јасно да представи тему рада, треба да буде написан великим словима, центриран, величине слова 14 pt. Иза сваког имена аутора треба да стоји идентификациони горњи број (¹, ², ³ итд.) повезан са одговарајућом институционалном адресом која се уноси ниже на страници (испод имена и презимена). За радове са више од једног аутора, име кореспондентног аутора треба да буде прасено звјездицом(*). За кореспондентног аутора обавезно треба навести е-маил адресу.

Сажетак

Сажетак треба да се састоји од једног параграфа с највише 300 ријечи и у њему треба да се налази кратак осврт на тему и циљеве истраживања, кратак опис метода, резултата и закључака до којих се дошло. У сажетку треба избјегавати скраћенице (осим тамо гдје је то неопходно). Сажетак не укључује цитирање литературе, фусноте као и уметање слика и табела. Испод сажетка обавезно је навести кључне ријечи (и/или фразе), а максималан број кључних ријечи (и/или фраза) је пет.

Текст

Текст треба бити читљив, јасан и сажет. Сваки научни рад пише се у трећем лицу (у пасиву). Свака слика, табела и библиографска јединица мора бити наведена у самом тексту рада (Слика 1, Табела 5...). Тест рада почиње иза сажетка са кључним ријечима, слиједећим редослиједом поглавља: Увод, Материјали и методе, Резултати и дискусија (ова два поглавља могу бити дата одвојено или заједно), Закључак и Литература. Од оваквог редослиједа могуће је одступање када се ради о категорији рада која није оригинални научни рад. Опционо се могу додати и Захвалнице које се стављају на крај рада, након Закључака, а обично укључују информације о подршци истраживању, пројектима итд. На крају радова који су писани само на енглеском језику (иза Литературе), пожељно је додати сажетак на српском језику, на

ћириличном или латиничном писму. Сажетак у том смислу подразумијева навођење наслова рада, имена аутора, текст сажетка и кључне ријечи.

Слике и табеле

Слике и табеле требају бити смјештене унутар текста рукописа. Испод сваке слике слиједи кратак опис њеног садржаја: редни број слике, кратак наслов и име аутора, односно извор одакле је слика преузета (уколико слика није оригинални допринос аутора рада). Слике требају бити у JPG, TIFF или EPS формату, адекватне резолуције (300 dpi). Као слике се третирају фотографије, цртежи, графикони, мапе и слично. Уколико буде потребно, од аутора ће се тражити да накнадно пошаљу оригиналне засебне верзије слика, о чему ће кореспондентни аутор бити обавијештен. Редни број и назив табеле треба бити смјештен изнад табеле. Пожељно је да се табеле праве у *Microsoft Word Table Tool* програму/опцији.

Мјерне јединице и нумеричке вриједности

Мјерне јединице, симболи и скраћенице морају бити у складу с постојећим метричким системима. Потребно је користити јединице Интернационалног система (SI систем) (km, m, kg, g itd.). Симболи h, min и s требају се користити за сате, минуте и секунде. Потребно је користити размаке између бројчаних вриједности за количину и јединица (нпр. 1 m, 5 kg, 4 g, 20 °C). Изузеци су јединице географске ширине или дужине и % (нпр. 41°S, 1°17'E и 10%). Не треба укључивати размаке између слиједесих симбола и нумеричких вриједности: >, < (нпр. >7, <7). Потребно је користити зарез ",", као децимални маркер код радова на српском језику, а тачку "." код радова на енглеском језику. Не треба користити било који симбол за одвајање хиљада (нпр. 5200 или 10300).

Литература

Литература у тексту се цитира према American Psychological Association (APA, <https://apastyle.apa.org/>) стилу цитирања који подразумијева датум-аутор систем цитирања у тексту: један аутор (Петровић, 1996), два аутора (Петровић и Јовановић, 1996), више од два аутора (Петровић и сар., 1996). У неким случајевима, на примјер на почетку реченице, када се ради о парафразирању или ако је намјера да се посебно нагласи допринос цитираног аутора, само је датум у загради: нпр. „Јовановић (1996) је показао да...“. Приликом цитирања више од једног рада истог аутора, прво треба навести раније објављене, а потом новије, док оне објављене исте године треба навести абecedним редом према насловима, нпр. (1995а, 1995б). Цитирање секундарних извора треба избјегавати. Међутим, уколико је то неопходно онда се у тексту рада, као и у попису литературе наводи само секундарни извор. На списку литературе наводи се само секундарни извор. Када је више навода наведено у заградама, они се редају хронолошким редослиједом, од најстаријих до најновијих и

одвојени су тачком и зарезом (на примјер, Симић, 1980; Јовановић, 1996). Ако су два или више цитираних радова из исте године, радове треба навести по абecedном редослиједу из те године: нпр. (Абазовић, 2003; Абазовић и Мандић, 2003; Абазовић и Симић, 2003; Абазовић и сар., 2003).

Сва кориштена литература у раду наводи се на крају рада, абecedним или азбучним редослиједом (у зависности да ли је кориштено латинично или ћирилично писмо), према презимену аутора. Ако постоји више референци за аутора или групу аутора, референце треба навести хронолошки, прво са најранијом објавом. У радовима са два аутора са истим првим аутором редослијед мора бити абecedним редом према презимену другог аутора. Када су наведена три или више аутора, редослијед ће бити хронолошки према само првом аутору јер ће се у тексту цитирати само главни аутор, након чега слиједи скраћеница „и сар.“ Свака референца наведена у тексту (укључујући и изворе слика) мора бити у списку литературе.

Називи књига, радова, часописа итд. се не преводe.

Примјери за навођење у списку литературе:

Рад у часопису

- ✓ Презиме аутора, иницијали имена. (година издања). Назив рада. *Назив часописа, волумен*(број), стр.–стр. doi:xx.xxxxxxxx
- ✓ Презиме аутора, иницијали имена. (година издања). Назив рада. *Назив часописа, волумен*(број), стр.–стр. Преузето са <http://www.xxxxxxx>
- ✓ Презиме аутора, иницијали имена. (година издања). Назив рада. *Назив часописа, волумен*(број), стр.–стр.

Књига

За читаву књигу

- ✓ Презиме аутора, иницијали имена. (година издања). *Назив књиге*. Мјесто: Издавач.
- ✓ Презиме аутора, иницијали имена. (година издања). *Назив књиге*. Преузето са <http://www.xxxxxxx>

За поглавље у књизи

- ✓ Презиме аутора, иницијали имена. (година издања). Назив поглавља. У уредник/уредници (Ур.), *Назив књиге* (стр. xxx–xxx). Мјесто: Издавач.
- ✓ Презиме аутора, иницијали имена. (година издања). Назив поглавља. У уредник/уредници (Ур.), *Назив књиге* (стр. xxx–xxx). Преузето са <http://www.xxxxxxx>

Рад објављен у Зборнику радова са симпозијума, конгреса и сл.

- ✓ Презиме аутора, иницијали имена. (година издања). Назив рада. У уредник/уредници (Ур.), *Назив публикације* (стр. xxx–xxx). Мјесто: Издавач.

Докторске тезе и мастер радови

- ✓ Презиме аутора, иницијали имена. (година издања). Назив докторске тезе или мастер рада [Докторска дисертација/Мастер рад]. Назив институције, мјесто.
- ✓ Презиме аутора, иницијали имена. (година издања). Назив докторске тезе или мастер рада [Докторска дисертација/Мастер рад]. Назив институције, мјесто. Преузето са <http://www.xxxxxxx>

Један аутор: Петровић, К.

Два аутора: Петровић, К. и Михајловић, Л.

До шест аутора: Петровић, К., Михајловић, Л., Јовановић, Х., Симић, Д., Абазовић, Р. и Пупић, М.

Више од седам: Петровић, К., Михајловић, Л., Јовановић, Х., Симић, Д., Абазовић, Р., Пупић, М., ... Пекић, К.